

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Затверджено
на засіданні Вченої ради
факультету історії,
політології та міжнародних
відносин

Протокол № 6

Від «28 січня» 2025 року

Голова Вченої ради:

Г.В. Добржанський

**Програма атестаційного іспиту
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Галузь знань – 29 Міжнародні відносини
Спеціальність № 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»
ОП «Міжнародна інформація»**

Пояснювальна записка

Комплексний фаховий іспит як форма державної атестації бакалаврів спеціальності №291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» ОП «Міжнародна інформація» спрямований на оцінку рівня професійних знань, умінь та навичок випускників і включає такі етапи:

- теоретична частина має на меті перевірку фахових знань, передбачуваних освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра напряму підготовки “Міжнародна інформація”;
- практична частина дозволяє перевірити сформованість у студента сукупності необхідних для фахівця інформаційної справи умінь та навичок;
- індивідуальне науково-дослідне завдання як вища форма самостійних науково-дослідницьких пошуків студента має виявити ступінь його професійної підготовки, вміння систематизувати і використовувати одержані знання із загальнонаукових та спеціальних дисциплін, готовність до самостійної практичної діяльності.

На державну атестацію виносяться такі дисципліни:

- міжнародна інформація,
- інформаційна безпека,
- теорія масової комунікації,
- інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах,
- сучасні інформаційні системи та технології.

Об'єктивні чинники цивілізаційного розвитку поставили на порядок денний міжнародного співробітництва проблеми становлення глобального суспільства знань, трансформацію міжнародних відносин та зовнішньополітичної діяльності держав і міжнародних організацій, зміну критеріїв міжнародної безпеки та підтримання миру в умовах інформаційної революції, формування системи права у контексті розвитку міжнародних комунікацій та глобальної інфоетики.

Під час здачі державного іспиту студенти мають *знати*:

- зміст основних понять міжнародних інформаційних відносин;
- сутність концепцій та моделей міжнародного співробітництва в галузі інформації і комунікації;
- роль та функції міжнародних організацій у формуванні і реалізації системних засад ідеології інформаційного суспільства як чинника міжнародного розвитку;
- практику реалізації міжнародної інформаційної політики на глобальному, європейському, на прикладі окремих країн та національному рівнях;
- ступінь розвитку національних інформаційних ресурсів, інформаційної інфраструктури, інформаційних потоків, нормативно-законодавчої бази як складових сучасного інформаційного простору України;
- напрямки та переваги міжнародного співробітництва України у сфері інформації і комунікації з іншими державами, міжнародними організаціями, інститутами, фондами;
- параметри формування брендингових стратегій у контексті сучасної іміджевої політики провідних країн та України;
- застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

вміти:

- брати участь у дискусіях з окремих запропонованих тем;
- аналізувати міжнародні події, процеси, явища;
- готувати повідомлення з окремих проблем курсу;
- застосовувати базові методи та процедури системного аналізу у дослідженні систем;
- володіти базовими підходами комп'ютерної обробки та аналізу даних;
- застосовувати методику контент-аналізу у дослідженнях ЗМІ;

- використовувати методику міжособистісної та групової комунікації у дискусіях, бесідах у контексті міжособистісної та групової комунікації;
- застосовувати базові методи аналізу міжнародних подій, процесів та явищ;
- володіти методикою встановлення зв'язків з громадськістю у звичайних і кризових умовах;
- використовувати знання про зовнішню інформаційну діяльність держави при виробленні базових брендингових стратегій;
- вміти застосовувати правові норми у контексті розробки тактики і стратегії інформаційної безпеки;
- вміти опановувати актуальну міжнародну інформацію з конкретних аспектів розвитку сучасних міжнародних відносин і застосовувати її у підготовці рефератів та аналітичних матеріалів.

КОМПЕТЕНЦІЇ ЯКИМИ ПОВИНЕН ВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальні компетентності

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
	ЗК 3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
	ЗК 8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, виявляти ініціативу та підприємливість.

Фахові компетентності

Фахові компетентності	ФК 1	Розуміння взаємозв'язків та залежностей між сферами суспільного життя всередині країн та у сучасному міжнародному середовищі.
	ФК 10	Здатність використовувати базові знання основних законодавчих та нормативно-правових актів довідкових матеріалів, чинних стандартів, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів в галузі

		міжнародних інформаційних відносин
	ФК 12	Здатність використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології та здійснювати комплексний пошук інформаційних джерел для системного аналізу процесів і явищ в царині міжнародних відносинах, готовність виконувати аналітичні, консультативні, експертні функції щодо особливостей розвитку окремих країн та регіонів і тим самим забезпечувати відповідні міжнародні контакти у сфері державних та недержавних зовнішніх зносин.

Програмні результати навчання (ПРН)

Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 4	Знати основні положення теорії інформаційного суспільства; термінологію та понятійний апарат в сфері інформації та комунікації.
	ПРН 6	Володіти правовими основами і законодавством України в галузі інформатизації суспільства та регулювання інформаційних відносин
	ПРН 9	Опанувати теоретико-концептуальні основи процесів інформатизації, інформаційного суспільства та міжнародної інформаційної політики
	ПРН 13	Здобути базові знання про інформаційні ресурси, де вони розміщені, як можна отримати до них доступ і як можна їх використовувати з метою підвищення ефективності професійної діяльності.
	ПРН 14	Знати практику реалізації міжнародної інформаційної політики на глобальному, регіональному (європейському) та національному рівнях.

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ
ЗА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ) РІВНИМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – 29 МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ № 291 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ
КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
ОП «МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»**

РОЗДІЛ І МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ

Поняття міжнародної інформації та міжнародної інформаційної діяльності

Вступ. Інформація як об'єкт правового регулювання. Властивості інформації. Міжнародна інформація та її джерела. Інформаційна діяльність: зміст та підходи до класифікації.

Міжнародна інформаційна безпека тенденції і прогнози

ІКТ в контексті нових викликів людству. Міжнародне право інформаційної безпеки: динаміка переговорного процесу. Система кібербезпеки Організації Північноатлантичного договору: нормативні документи НАТО в сфері кібербезпеки; діяльність основних інститутів НАТО у сфері інформаційної безпеки; діяльність Центру передового досвіду з кіберзахисту НАТО; співпраця НАТО та України в сфері кібербезпеки. Формування системи безпеки критичних інфраструктур в США. Формування системи кібербезпеки в ЄС. Вплив пандемії на політику міжнародної безпеки. Поняття та види комп'ютерних правопорушень. Досвід США у боротьбі з кіберзлочинністю. Досвід французьких та англійських правоохоронних органів з протидії комп'ютерній злочинності. Організаційно-правові механізми протидії комп'ютерній злочинності в Україні.

Міжнародна інформація у зовнішньополітичній діяльності держав

Асиметрія міжнародних відносин. Диспропорції міжнародного інформаційного розвитку. «Цифровий розрив»: основні причини, види та наслідки інформаційної нерівності та диспропорцій. Міжнародні програми та стратегії щодо подолання цифрового розриву. Проблема цифрового розриву і ризики посилення нерівності в Україні. Діяльність Міністерства та Комітету цифрової трансформації в Україні. Базові засади віртуальної дипломатії. Концепції та методологія віртуальної дипломатії. Дипломатія, трипломатія, твіпломатія. Міжнародні рейтинги національних брендів. Державний зовнішньополітичний брендинг розвинутих країн. Проблеми формування стратегії брендингу України.

Маніпулятивні технології в ЗМК

Основні підходи до визначення поняття "маніпуляція". Основні методи та прийоми маніпулювання в ЗМІ. Методи та прийоми маніпуляції масовою свідомістю в інтернет-просторі. Основні методи протидії маніпулятивним технологіям. Поняття та ключові теорії медіаосвіти в зарубіжних країнах. Основні етапи розвитку медіаосвіти. Розвиток медіаосвіти у Великобританії та Ірландії, Німеччині, Канаді, США та Україні.

Міжнародна інформація як складова глобальної комунікації

Роль міжнародної інформації у забезпеченні зовнішньої та внутрішньої політики. Основні засади концепції державної інформаційної політики. Особливості інформаційної політики держав світу. Міжнародний інформаційний простір. Функції міжнародної інформації в міжнародному інформаційному просторі. Монополізація культурно-інформаційних комплексів. Комерціалізація та демасифікація медіасектору. Глобалізація і медіасфера. Сучасна система зарубіжних ЗМІ: моделі мовлення (державна, суспільна,

приватна). Медіаконвергенція як чинник трансформацій ЗМІ та їхньої аудиторії. Три моделі ЗМІ Д. Галліна і П. Манчіні: модель поляризованого плюралізму; модель демократичного корпоративізму; Ліберальна модель.

Діяльність інформаційно-аналітичних центрів в міжнародних відносинах

Загальна характеристика та типи ІАЦ. Світові аналітичні центри. Основні етапи розвитку «фабрик думок» в США. Формування фабрик думок у Сх. Європі. Діяльність аналітичних центрів України.

Європейська інформаційна політика

Поняття медіаполітики. Особливості розвитку суспільних ЗМІ. Інформаційна проблематика європейських міжурядових організацій. Інформаційна політика Ради Європи. Діяльність Європейської Конференції Комітету Міністрів РЄ. Інформаційна політика Європейської Комісії. Медіакорпорації в європейському інформаційному просторі. Українські медіахолдинги.

Тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в країнах Східної Азії

Регулювання обміну інформації. Стратегічні державні програми інформатизації. Особливості розвитку національних інформаційних інфраструктур на сучасному етапі. Китайський підхід до регулювання Інтернету. Розвиток ІТ- виробництва і інформаційної інфраструктури в Китаї. Розвиток інформаційної інфраструктури В'єтнаму. Інформаційне наповнення національного сегменту Інтернету. Розвиток національних інформаційних технологій Північної Кореї. Інтернет як інструмент північнокорейської пропаганди.

РОЗДІЛ II ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА

Поняття та зміст інформаційної безпеки

Основні поняття національної безпеки. Характеристика основних видів національної безпеки. Підходи до визначення поняття „інформаційна безпека”. Загальна характеристика національних інтересів України у сфері інформаційної безпеки. Становлення українського законодавства у сфері інформаційної безпеки. Інституційні механізми забезпечення ІБ. Міжнародне інформаційне право як галузь сучасного міжнародного права.

Поняття, зміст загроз інформаційній безпеці держави

Дестабілізуючі фактори інформаційної безпеки. Поняття загроз інформаційній безпеці держави. Види та джерела загроз інформаційній безпеці. Загрози людині в інформаційній сфері.

Фейк як інструмент інформаційної війни: поняття та види

Фейк як феномен сучасного інформаційного суспільства: поняття «факт», «фейк», «фактоїд», причини появи, види, канали поширення. Фейкова інформація в соціальних медіа: виявлення, оцінка, протидія. Правовий досвід країн Європейського Союзу у сфері протидії поширенню фейкової інформації. Фактчек як новий тренд журналістики: поняття, концепція формату, різновиди.

Організаційно-правові основи захисту та обмеження обігу інформації в цілях інформаційної безпеки

Правовий режим інформації. Поняття і сутність правового захисту інформації.

Правовий порядок доступу до інформації. Види інформації з обмеженим доступом: Конфіденційна; Таємна; Службова. Поняття і склад правових інститутів таємниць. Нормативно-правове забезпечення діяльності органів охорони державної

таємниці. Інформація, що може бути віднесена до державної таємниці. Державні експерти з питань таємниць. Звіт відомостей, що становлять державну таємницю. Засекречування та розсекречування матеріальних носіїв інформації. Охорона державної таємниці. Допуск та доступ громадян до державної таємниці. Відповідальність за порушення Закону «Про державну таємницю».

Гібридні загрози та війни як нова проблема інформаційної безпеки

Основні підходи до визначення поняття «гібридна війна». Типізація сучасних воєнних конфліктів. Імплементация поняття «гібридність» в оборонному будівництві. Гібридна війна з погляду Росії. Перемога в контексті гібридної війни. Особливості гібридної війни Росії проти України: військові рішення, діяльність російських спецслужб в Україні; особи, що стоять за гібридною війною Росії в Україні; дипломатичне прикриття гібридної агресії; Мова війни: дискурс та наративи. Зміст та основні напрями пропаганди Російської православної церкви у контексті гібридної війни Росії проти України. Шляхи міжнародної колективної і коаліційної протидії «гібридній» агресії.

Спроби маніпуляції масовою свідомістю в Інтернеті

Методи та прийоми маніпулювання масовою свідомістю в Інтернет-просторі: медіа-віруси, таргетинг, астротурфінг, флуд. Тролінг як спосіб психологічної маніпуляції у віртуальній реальності. Російська пропаганда: тенденції, технології, наративи. Україна в боротьбі з російською пропагандою.

Стратегічні комунікації у секторі безпеки: сучасний стан правового регулювання та перспективи удосконалення

Поняття стратегічних комунікацій. Досвід НАТО та США у сфері впровадження стратегічних комунікацій. Досвід ЄС у сфері впровадження стратегічних комунікацій. Проблеми впровадження стратегічних комунікацій в Україні: правовий аспект. Стратегічні комунікації та цивільно-військове співробітництво у протидії «гібридній» агресії.

Безпека кіберпростору: зарубіжний досвід та українські реалії.

Визначення понять «кіберпростір», «кіберзагрози» та «кібербезпека». Нормативно-правове забезпечення розгортання систем кібернетичної оборони США. Кібербезпекова політика КНР. Кібербезпекова політика країн Балтії. Кібербезпекова політика РФ. Розвиток вітчизняного законодавства у сфері кібербезпеки.

Професійна таємниця та інші види таємниць

Професійна таємниця: поняття, ознаки, законодавче визначення. Лікарська таємниця. Нотаріальна таємниця. «Податкова» таємниця. Адвокатська таємниця. Журналістська таємниця. Таємниця сповіді. Таємниця голосування. Таємниця листування (зв'язку). Інші види таємниць, передбачені законодавством (таємниця страхування, усиновлення, інсайдерська таємниця).

РОЗДІЛ III ТЕОРІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Методологічні проблеми теорії комунікації

Поняття соціальної комунікації. Витоки та основні етапи розвитку теорії комунікації. Теорія комунікації як наука та учбова дисципліна. Прикладні моделі комунікації. Вербальна комунікація. Комунікаційний процес. Семіотика як наука про знакові системи. Невербальні комунікації. Усна та письмова комунікація. Іміджеві комунікації як спрощена модель взаємодії з аудиторією. Кризові комунікації як важлива складова роботи з іміджем. Комунікативна особистість.

Види професійно орієнтованої комунікації

Міжкультурна комунікація. Комунікація в організаціях. Міжособистісні комунікації. Масова комунікація. Політична комунікація. Комунікація в малих групах. Стратегічні комунікації. Публічна комунікація.

Теоретико-методологічні основи розвитку теорії комунікацій. Історія розвитку масових комунікацій

Масова комунікація як об'єкт дослідження. Історія вивчення масових комунікацій. Історія розвитку масових комунікацій. Рівні культурологічного контексту в текстах масової комунікації. Когнітивні аналізи медіавпливу в сучасних умовах. Поняття про маси та масову свідомість. Професійні комуніканти в системі масової комунікації. Поняття масовокомунікаційного впливу та ефектів в масовій комунікації. Ефекти масової комунікації. Міфи та стереотипи.

Прикладний аспект розвитку масових комунікацій в сучасних умовах

Глобалізація система масової комунікації. Реклама в системі масових комунікацій. Підготовка рекламного повідомлення. Методи і прийоми маніпуляцією свідомістю споживачів в рекламній сфері. Методичні особливості дослідження текстів та аудиторії масової комунікації. Переваги та недоліки використання соціологічних досліджень в практиці PR. Інтернет-журналістика та нові мед

іа. Провести контент-аналіз періодичного видання. Контент-аналіз як формалізований метод дослідження масових комунікацій. Зв'язки з громадськістю як система масових комунікацій. PR і реклама як форма масової комунікації. Універсалізм та професійні стандарти професії журналіста

РОЗДІЛ IV СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Еволюція інформаційних технологій і систем

Основні тенденції розвитку сучасних інформаційних технологій та систем. Сучасні інформаційні системи і технології в міжнародних відносинах. Інформаційний процес. Його місце в сучасному цифровому просторі. Головні відмінності між інформаційними технологіями і системами..

Інтернет – основна сучасна інформаційна технологія та система.

Поява та еволюція інтернету як технології в світі. Динаміка розвитку інтернет-комунікацій. Трансформація інтернету з технології в систему. Використання можливостей комп'ютерних мереж різного типу для потреб Інтернету.

Провідні та безпроводні мережі передачі даних

Комп'ютерні мережі. Характеристика різних технічних засобів, що використовуються для провідної передачі даних. Різновиди технологій безпроводної передачі даних. Принципи роботи з технологіями Bluetooth, Edge, Wireless Lan, Wi-fi, стільникового зв'язку, NFC, SWIFT, ISDN. Роль провідних корпорацій (Apple, Microsoft, Amazon тощо) в інформаційних процесах.

Соціальні сервіси в Інтернеті

Новітні сервіси в Інтернет. Вплив соціальних медіа на формування свідомості в сучасному світі. Фейсбук, Твітер, X, YouTube, Телеграм – соціальні мережі, що активно впливають на інформаційні процеси.

Сервіси Google

Можливості провідних інформаційних платформ (на прикладі сервісів Google, насамперед Електронна пошта, Календар, Документи, Таблиці, Презентація, Форми, Перекладач, Google Meet, Autentificator, Земля, Карти).

Еволюція технологій інтернет

Web 1.0, Web 2.0 та Web 3.0. Блокчейн як один із перспективних напрямків розвитку сучасних інформаційних технологій.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ ОП «МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»

1. Охарактеризуйте сучасні концепції масової комунікації.
2. Дайте загальну характеристику документу як джерелу масової інформації. Визначте проблему вірогідності документальної інформації.
3. Дайте загальну характеристику контент-аналізу як методу.
4. Охарактеризуйте використання ЗМІ як засобу маніпуляції в політиці.
5. Визначте основні етапи дослідження впливів мас-медіа. Наукові підходи, моделі й концепції дослідження масової комунікації.
6. Охарактеризуйте особливості роботи спін-доктора. Розкрийте досвід використання спіну в Україні.
7. Охарактеризуйте фреймінг, рефремінг та праймінг як міждисциплінарні методи наукових досліджень сучасного медіавпливу
8. Дайте загальну характеристику залежності функціонування масової комунікації від різних політичних режимів. Проблема відповідальності преси.
9. Масова комунікація як соціальний інститут. Охарактеризуйте роль і значення «четвертої влади».
10. Охарактеризуйте роль преси в системі ЗМК, основні характеристики і способи впливу на аудиторію.
11. Визначте і дайте загальну характеристику жанрам в структурі засобів масової комунікації.
12. Охарактеризуйте специфіку журналістської діяльності в контексті нових медіа: журналістика миттєвості і онлайнова журналістика.
13. Охарактеризуйте вплив науково-технологічних трансформацій на розвиток систем масової комунікації.
14. Дайте загальну характеристику медіаосвіті як фактору соціальної модернізації.
15. Дайте загальну характеристику історії розвитку PR. Спільні та специфічні особливості реклами та PR.
16. Дайте загальну характеристику ПР як способу впливу і формуванню суспільної думки.
17. Розкрийте роль глобальних агентств новин у міжнародному інформаційному потоці.
18. Дайте загальну характеристику ролі і функції міжнародних організацій у врегулюванні багатосторонніх відносин в галузі масової комунікації.
19. Розкрийте діяльність неурядових організацій в галузі масової комунікації.
20. Охарактеризуйте роль особистості Г. Лассуелл в розвитку масової комунікації. Сформулюйте суть теоретичних поглядів дослідника
21. Проаналізуйте і узагальніть основні підходи до визначення поняття «маніпуляція».

22. Охарактеризуйте основні методи та прийоми маніпулювання в ЗМІ.
23. Охарактеризуйте поняття та види комп'ютерних правопорушень.
24. Охарактеризуйте процеси комерціалізації та демасифікації медіасектору.
25. Розкрийте організаційно-правові механізми протидії комп'ютерній злочинності в Україні.
26. Назвіть основні причини та наслідки інформаційної нерівності та диспропорцій.
27. Проаналізуйте міжнародні програми та стратегії щодо подолання цифрового розриву.
28. Охарактеризуйте діяльність Міністерства та Комітету цифрової трансформації в Україні.
29. Проаналізуйте нові загрози і виклики для людства з впровадженням нових ІКТ.
30. Проаналізуйте основні методи протидії маніпулятивним технологіям.
31. Охарактеризуйте формування системи безпеки критичних інфраструктур в ЄС.
32. Охарактеризуйте формування системи безпеки критичних інфраструктур в США.
33. Проаналізуйте систему кібербезпеки НАТО.
34. Проаналізуйте сучасні підходи створення та просування бренду держави.
35. Визначте поняття «дипломатії», «трипломатії» та «твіпломатії».
36. Дайте загальну характеристику, види, ознаки та функції інформаційно-аналітичних центрів.
37. Проаналізуйте основні етапи розвитку «фабрик думок».
38. Розкрийте сучасну систему зарубіжних ЗМІ: моделі мовлення (державна, суспільна, приватна).
39. Розкрийте становлення українського законодавства у сфері інформаційної безпеки.
40. Охарактеризуйте інституційні механізми забезпечення інформаційної безпеки в Україні.
41. Проаналізуйте методи та прийоми маніпулювання масовою свідомістю в Інтернет-просторі: медіа-віруси, таргетинг, астротурфінг, флуд.
42. Тролінг як спосіб психологічної маніпуляції у віртуальній реальності.
43. Російська пропаганда: тенденції, підсумки, вплив на українське суспільство.
44. Визначте засоби, методи та прийоми боротьби з російською пропагандою в Україні.
45. Розкрийте поняття «державної таємниці» та проаналізуйте порядок віднесення інформації до державної таємниці.

46. Проаналізуйте досвід США у сфері впровадження стратегічних комунікацій.

47. Проаналізуйте національне законодавство, що гарантує право громадян на доступ до інформації.

48. Інформаційний запит та звернення громадян: порядок надання та підстави відмови.

49. Охарактеризуйте джерела та види загроз інформаційній безпеці.

50. Розкрийте поняття та зміст інформації з обмеженим доступом.

51. Проаналізуйте правовий режим комерційної таємниці.

52. Висвітліть основні підходи до визначення поняття «гібридна війна».

53. Охарактеризуйте кібербезпекову політику КНР.

54. Проаналізуйте правовий досвід країн Європейського Союзу у сфері протидії дезінформації.

55. Охарактеризуйте кібербезпекову політику країн Балтії.

56. Охарактеризуйте гібридні загрози та виклики сучасній безпековій політиці України в умовах російської агресії.

57. Охарактеризуйте як перебіг російсько-української війни віддзеркалюється у медіа сферах провідних держав світу (наведіть приклади).

58. Визначте роль та значення програм медіаосвіти, кібергігієни та інформаційної грамотності: світовий досвід

59. Дайте загальну характеристику технологіям маніпулювання в соціальних мережах: наведіть приклади

60. Поясніть суть фактчекінгу як інструменту протидії маніпулятивним впливам.

61. Охарактеризуйте використання «м'якої сили» Російською Федерацією у підготовці збройної агресії та ведення війни проти України.

62. Проаналізуйте роль штучного інтелекту як інструменту захисту кібернетичної безпеки держави.

63. Дайте загальну характеристику системі захисту персональних даних в Україні в умовах сучасних викликів та загроз.

64. Проаналізуйте формування системи кібербезпеки в ЄС.

65. Визначте структурні рівні сучасної міжнародної системи та охарактеризуйте нелінійні підходи до аналізу міжнародних відносин.

66. Охарактеризуйте модель «порядок з хаосу» та можливості її застосування у контексті розвитку сучасної міжнародної системи.

67. Визначте параметри трансформації ролі держави як одного з базових акторів міжнародних відносин.

68. Охарактеризуйте модель «зіткнення цивілізацій» С. Хантінгтона у контексті розвитку сучасних міжнародних відносин.

69. Охарактеризуйте підходи І. Валерстайна до аналізу сучасної світосистеми.

70. Проаналізуйте перебіг російсько-української війни як точки біфуркації сучасних міжнародних відносин.

71. Визначте параметри формування України як дієвого актора в якості middle power у регіоні Центрально-Східної Європи.
72. Охарактеризуйте застосування теорії ігор у міжнародних відносинах. «Дилема ув'язнених».
73. Визначте кризові явища ієрархічної моделі міжнародних відносин: причини та наслідки для XXI століття.
74. Охарактеризуйте роль особистості політика у контексті розвитку міжнародної системи початку XXI століття.
75. Визначте параметри асиметричних терористичних викликів на глобальному і регіональному рівнях та шляхи ефективних відповідей міжнародних акторів.
76. Дайте оцінку феномену асиметрії сучасних міжнародних відносин (на прикладі міжнародної діяльності 2-х акторів).
77. Опишіть роль та місце інформаційних технологій у сучасному суспільстві.
78. Визначте віртуальні системи збереження й обміну інформації (Dropbox, Google Drive, One Drive, iCloud тощо).
79. Запропонуйте сценарії використання хмарних сховищ.
80. Проаналізуйте Інтернет як систему і технологію. Визначте роль мережі Інтернет у житті людства.
81. Вкажіть на місце соціальних сервісів (соціальних мереж Фейсбук, Твітер, X, YouTube) в інформаційно-аналітичній діяльності.
82. Охарактеризуйте можливості базових ресурсів Google (Електронна пошта, Календар, Документи, Таблиці, Презентація, Форми).
83. Опишіть принципи використання сервісних ресурсів Google (Перекладач, Google Meet, Autentificator, Земля, Карти).
84. Проаналізуйте основні принципи пошуку інформації в Інтернеті (пошукові системи, Google Scholar, Електронні бібліотеки).
85. Визначте роль провідних IT-корпорацій в інформаційних процесах сучасного світу (Apple, Microsoft, Amazon тощо).
86. Оцініть можливості використання провідних та безпроводних технологій передачі даних в інформаційному процесі.
87. Еволюція децентралізованого інтернету як технології (Web 1.0, Web 2.0 та Web 3.0).
88. Блокчейн як один із перспективних напрямків розвитку сучасних інформаційних технологій.
89. Опишіть систему використання нейромереж, як бази даних, що містить тексти, зображення, звуки, відео тощо для оцінки сучасних міжнародних відносин.
90. Вкажіть особливості впровадження в різні сфери суспільного життя штучного інтелекту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОП «МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»

Проведення підсумкового контролю з атестаційного здійснюється у формі екзамену, відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsiniuvannia_2020.pdf); «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaemodiiu-formalnoita-neformalnoi-osvity.pdf>); «Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/h0fn0fgh/polozhennia-pro-apeliatsiiu.pdf>)

Екзаменаційний білет підсумкового атестаційного контролю складається з трьох питань. Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати на екзамені 100 балів.

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання студентами відповідних навчальних завдань, під час роботи над якими вони демонструють власне логічне мислення й необхідні навички у контексті моніторингу та осмислення сучасних міжнародних інформаційних процесів; розгорнуті і стислі, але конкретні усні відповіді, письмові роботи, доповіді, реферати, виступи у дискусіях тощо.

Знання студентів при складанні екзамену оцінюються за критеріями національної системи та шкалою ЄКТС.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
90–100	A	відмінно	
80–89	B	добре	
70–79	C		
60–69	D	задовільно	
51–59	E		
35–50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Оцінка «відмінно» 90-100 (A) виставляється тим студентам, які ґрунтовно засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу, вміють її використовувати для аргументації тих чи інших положень при розкритті змісту відповідної проблеми; виявили поглиблене розуміння процесів розвитку міжнародних інформаційних відносин та зовнішньої політики у контексті глобальних інформаційних процесів; вільно оперують міжнародною та аналітико-прогностичною інформацією,

відповідною науковою термінологією; регулярно, кваліфіковано з використанням матеріалів додаткової літератури виступали на практичних заняттях.

Оцінка «добре» 80-89 (B) студент ґрунтовно висвітлює питання фахової спеціалізації, вибудовує логічну послідовність аргументів; демонструє здатність критично мислити та вміння використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат; аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші міжнародні події, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу; відповіді на питання є повними, проте має місце недостатня аргументація положень, сформульованих і висловлених під час відповіді, та нечітке означення сутності альтернативних міркувань з конкретної проблеми; відповіді на додаткові питання надані.

Оцінка «добре» 70-79 (C) виставляється тим студентам, які виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані джерела та спеціальну літературу; в основному засвоїли матеріал, який дає можливість розуміти процеси розвитку міжнародних інформаційних відносин та зовнішньої політики; продемонструвавши знання фактичного матеріалу, орієнтуються в історичних датах, частково володіють відповідною науковою термінологією; досить повно висвітлили питання при відповіді на іспиті.

Оцінка «задовільно» 60-69 (D) студент висвітлює значну частину питання фахової спеціалізації; демонструє здатність критично мислити; аргументовано викладає основний матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші міжнародні події, але припускається певних неточностей і похибок у датах та прізвищах; відповіді на питання є повними, проте мають місце недостатня аргументація положень, несуттєві фактологічні помилки; відповіді на додаткові питання надані.

Оцінка «задовільно» 50-59 (E) студент не повністю розкрив зміст питання фахової спеціалізації; обмежився посереднім вивченням джерел й опрацюванням рекомендованої літератури; демонструє обмежену здатність критично мислити та має фрагментарні вміння використовувати базовий категорійно-понятійний апарат; відповіді на питання є неповними, мають місце недостатня аргументація положень та фактологічні помилки; відповіді на додаткові питання надані частково та є неповними.

Оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання 35-50 (F_x) виставляється тим студентам, які не зуміли дати відповіді на питання програми, не засвоїли основні поняття та проблеми; не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи; не опрацювали рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтуються в процесах розвитку міжнародних інформаційних відносин та інформаційної політики, фактично не засвоїли програму іспиту, але можуть повторно перескласти.

Оцінка «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34 (F) студент не відповів на питання фахової спеціалізації; не продемонстрував вміння аналізувати проблеми міжнародних інформаційних відносин; відповіді на додаткові питання не надані; відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє; часто пропускав лекції та практичні заняття.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО РОЗДІЛУ І

1. ЗУ «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 45, ст.403) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>
2. Указ Президента України «Про Національний координаційний центр кібербезпеки від 07.06.2016 № 242/2016. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/242/2016>
3. Указ Президента України №96/2016 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України» безпеки». URL: <http://www.president.gov.ua/documents/962016-19836>
4. Конвенція про кіберзлочинність. Дата підписання: 23.11.2001. Дата ратифікації: 07.09.2005. Дата набрання чинності: 01.07.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575
5. Галлін Даніел С., Манчіні Паоло. Сучасні медіа системи: три моделі відносин ЗМІ та політики. – К.: Наука, 2008. – 320 с.
6. Діордіца І. Класифікація кіберзагроз та їх легітимізація у нормативно-правових актах України. Підприємництво, госп-во і право. 2017. № 10. С. 206-211.
7. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник для студентів педагогічних коледжів / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2014. 431 с.
8. Маріч Д.О. Поняття та ознаки інформаційного правопорушення. Науковий вісник Харківського державного університету. Серія Юридичні науки. 2018. Вип. 3. Том 2. С. 57-60. URL: http://www.lj.kherson.ua/2018/pravo03/part_2/15.pdf
9. Миськевич Т. Цифрова нерівність у сучасному суспільстві: український вимір світових тенденцій. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. Випуск 3 (2019). URL: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/169673/170934>
10. Петровський О.М., Лівчук С.Ю. Проблеми боротьби з кіберзлочинністю: міжнародний досвід та українські реалії. Young Scientist. № 12.1 (76.1) December, 2019. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/12.1/13.pdf>
11. Удовик О., Москаленко О., Килимник Є. Подолання цифрового розриву в Україні: людиноцентричний підхід. 28 січня 2020. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/blog/2020/bridging-the-digital-divide-in-ukraine--a-human-centric-approach.html>
12. Фоуані Манал. Коронавірус оголив проблему цифрового розриву і ризики посилення нерівності в Україні. 13 квітня 2020. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/blog/2020/coronavirus-exposes-digital-divide-and-risks-increasing-inequalities-in-Ukraine.html>
13. Чмерук Г.Г., Краліч В.Р. Цифрова нерівність в Україні: аналіз та шляхи подолання. Young Scientist». 2018. № 7 (59). С. 289-283. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/7/64.pdf>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО РОЗДІЛУ ІІ

1. Пазюк А. В. Міжнародне інформаційне право: теорія і практика. Монографія / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин. – Дніпропетровськ. : «Середняк Т. К.», 2015. – 447 с.
2. Державна таємниця як складова національної безпеки України. Київ: Професіонал, 2023. 438 с.
3. Інформаційна безпека та кібербезпека держави: навчальний посібник. За заг. Ред. М.М. Присяжнюка. Київ: Видавництво ліра-К, 2024. 224 с.
4. Про державну таємницю: Закон України № 3855-ХІІ. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 16, ст.93. Дата оновлення: 30.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
5. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 2017 р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 45, ст.403. Дата оновлення: 28.06.2024. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України №447/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4472021-40013>

7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»: Указ Президента України №685/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>

8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України №47/2017. від 25 лютого 2017 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

9. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. — К. : НІСД, 2017. — 496 с. https://moodle.chnu.edu.ua/pluginfile.php/30642/mod_resource/content/2/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B3%D1%96%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0.pdf

10. Фармагей О., Мельник Д., Петрик В., Карпович О. Інформаційна безпека. Київ: Ліра-К, 2021. 412 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО РОЗДІЛУ III

1. Актуальні проблеми формування та розвитку європейського інформаційного простору : кол. моногр. / за заг. ред. Є.Б. Тихомирової. Луцьк : ВМА «Терен», 2012. 354 с.

2. Бутиріна М. В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіа середовищі: Монографія [Текст] / М. В. Бутиріна. Дніпропетровськ: Слово, 2009. 368 с.

3. Даєр-Візефорд Н., Матвієнко С. Кібервійна і революція. К.: Критика, 2021. 325 с.

4. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання [Текст] / Укл.: Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В., Чекмишев О., – К.: Нічлава, 2006. 100 с.

5. Іванов В. Ф. Соціологія масової комунікації: Навчальний посібник Підручник [Текст] / В. Ф. Іванов. К.: Центр вільної преси, 1999. 212 с.

6. Іванов, Валерій. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник [Текст] / За науковою редакцією В. В. Різуна К.: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.

7. Квіт, С. Масові комунікації : підручник для студентів вищих навчальних закладів [Текст] / С. Квіт. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.

8. Кизилова В.В. Теорія і практика мовленнєвої комунікації [Текст] : навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. 183 с.

9. Кость С. Журналістика і війна: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 414 с.

10. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації: Навч. посібн. [Текст] / О. Д. Кузнецова. Львів: ПАІС, 2005. 200 с.

11. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. К.: Критика, 2010. 656 с.

12. Лалл, Джеймс. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід. К. : К. І. С., 2002. 264 с.

13. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. Львів: Літопис, 2010. 538 с.

14. Макух-Федоркова І.І. Вплив соціальних медіа на еволюцію сучасних міжнародних конфліктів / Рец. на: Дейвид Патрикаракос. Війна у 140 знаках: як соціальні медіа змінюють військовий конфлікт XXI століття. Київ: Yakaboo Publishing. 2019. 352 с. /

David Patrikarakos. War in 140 Characters: How Social Media is Reshaping Conflict in the Twenty-First Century. New York: Basic Books. 2017. 352 p. // Медіафорум: Аналітика. Прогнози. Інформаційний менеджмент. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2020. Том 8. С. 209-223.

15. Медіакомунікації війни: кол. монографія / [О. В. Безручко та ін. ; наук. ред. О. М. Холод]. Київ: Ред. наук. журн. «Соціальні комунікації: теорія і практика», 2016. 232 с.

16. Москаленко А. З., Губерський Л. В., Іванов В. Ф. Основи масовоінформаційної діяльності К., 1999. 634 с.

17. Партико З. В. Теорія масової інформації Львів, ПАІС, 2007. 122 с.

18. Патрикаркос Д. Війна у 140 знаках: як соціальні медіа змінюють військовий конфлікт ХХІ століття. К.: Yakaboo Publishing, 2019. 352 с.

19. Пелепейченко Л. М. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник. Х. : Акад. ВВ МВС України, 2007. 130 с.

20. Померанцев, П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності. Київ: Yakaboo Publishing, 2020. 288 с.

21. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика Л. : ПАІС, 2010. 243 с.

22. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Л.: ПАІС, 2014. 312 с.

23. Почепцов Г. Сенси і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах Київ : Києво-Могилян. акад., 2016. 312 с.

24. Почепцов Г. Токсичний інформпростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Харків: Віват, 2022, 384 с.

25. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. 2-е вид., доп. К. : Видавничий центр «Київський ун-т», 1999. 307 с.

26. Почепцов, Георгій. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації. К.: Спадщина, 2012. 461 с.

27. Серажим К. С. Журналістський текст патогенного характеру / К. С. Серажим // Держава та регіони : науково-виробничий журнал. 2010. № 2. С. 161-171.

28. Українське законодавство: засоби масової інформації / Підготовлено Програмою правового захисту та освіти ЗМІ IREX У-Медіа. К., 2004. 368 с.

29. Філіппова Н. М. Знак – інформація – мова: семіотика та комунікація: навчальний посібник для самостійної роботи студентів. Миколаїв: НУК, 2023. 188 с. URL: <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cd73aaf0-5ec4-4100-8e88-2173b56cadc7/content>

30. Benkler, Y., Faris, R., Roberts, H. Network Propaganda: Manipulation, Disinformation, and Radicalization in American Politics. New York: Oxford University Press, 2018. 512 p.

31. Bernays E. Propaganda. New York: Ig Publishing; 2005. 168 p. URL: <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.275553/page/n9/mode/2up>

32. Rid, T. Active Measures: The Secret History of Disinformation and Political Warfare. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2020. 528 p.

33. Singer, P. W., Brooking, E. T. LikeWar: The Weaponization of Social Media. Boston: Eamon Dolan/Houghton Mifflin Harcourt, 2018. 416 p. URL: https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/1192375/mod_resource/content/2/Singer%2C%20P.%20W%20-%20LikeWar_%20the%20Weaponization%20of%20Social%20Media-Houghton%20Mifflin%20Harcourt%20%282018%29.pdf

34. Cadwalladr, Carole, Graham-Harrison, Emma (2018) Revealed: 50 million Facebook profiles harvested for Cambridge Analytica in major data breach, The Guardian for 200 years, Mar. 14. 24. URL: <https://www.theguardian.com/news/2018/mar/17/cambridge-analytica-facebook-influence-us-election> (accessed: 22.01.2025)

Електронні ресурси:

1. Американська асоціація комунікацій (National Communication Association – NCA). URL: <https://www.natcom.org/>

2. Детектор медіа (онлайн-платформа для аналізу медіаконтенту та виявлення маніпуляцій). URL: <https://detector.media/>
3. Європейська обсерваторія цифрових медіа (European Digital Media Observatory - EDMO). URL: <https://edmo.eu/>
4. Європейська асоціація дослідників комунікації та освіти (European Communication Research and Education Association – ECREA). URL: <https://ecrea.eu/>
5. Інститут масової інформації (IMI) URL: <https://imi.org.ua/>
6. Міністерству культури та стратегічних комунікацій України. URL: <https://mcsc.gov.ua/>
7. Могилянська школа журналістики (Національний університет «Києво-Могилянська академія»). URL: <https://j-school.kiev.ua/>
8. Національна спілка журналістів України (НСЖУ). URL: <https://nsju.org/>
9. Платформа для перевірки фактів та розвінчування дезінформації в політиці та медіа. URL: <https://www.factcheck.org/>
10. Проєкт «StopFake». URL: <https://www.stopfake.org/ru/glavnaya-2/>
11. Український ресурс, присвячений виявленню фейків та маніпуляцій у медіа. StopFake.org URL: <https://www.stopfake.org/ru/glavnaya-2/>
12. Центр з вивчення масової комунікації при Університеті Пенсильванії (Annenberg School for Communication). URL: <https://www.asc.upenn.edu/>
13. Центр медіаграмотності (Media Literacy Now). URL: <https://medialiteracynow.org/>
14. Центр політики кіберпростору і електронної дипломатії ЄС (EU Cyber Diplomacy Initiative). URL: https://www.eeas.europa.eu/_en
15. Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки (Україна). URL: <https://spravdi.gov.ua/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО РОЗДІЛУ IV

1. Станіна О. Д., Тютченко С. М. Сучасні інформаційні системи та технології в міжнародних відносинах : навч. посібник / О. Д. Станіна, С. М. Тютченко. Дніпро : ДДУВС, 2022. 136 с.
2. Сікірда, Ю. В. Інформаційні системи і технології в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю : навчальний посібник / Ю. В. Сікірда, А. В. Залевський, Н. О. Чорногор. – Кропивницький : ЛА НАУ, 2021. – 282 с.
3. Бутенко Т. А., Сирий В. М. Інформаційні системи та технології : навчальний посібник. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 207 с.
4. Інформаційні системи і технології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Г. Карпенко, В. В. Попов, Ю. А. Тарнавський, Г. А. Шпортюк. – К.: МАУП, 2004. – 192 с.
5. Бабак В. П. Теоретичні основи захисту інформації: підруч. / В. П. Бабак. – К.: Кн. вид-во НАУ, 2008. – 752 с.
6. Шипунова О. В. Розвиток управлінських інформаційних систем / О. В. Шипунова // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2011. – № 1. – С. 32-35.
7. Кравченко І. В., Микитенко В. І. (2022) Інформаційні технології. Підручник. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 448с.
8. Сергієнко Т.І. Роль інформаційних технологій у житті сучасної людини. Українські студії в європейському контексті. №7. 2023. С. 344-349.
9. Ерфан, Є. А. Дослідження ролі інформаційних технологій у сучасному міжнародному бізнесі. Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2020. Ч. 1, вип. 33. С. 49-54.

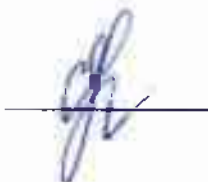
10. Данильян, О. & Дзьобань, О. (2022). Інформаційна війна у медіапросторі сучасного суспільства. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 3(54). <https://doi.org/10.21564/2663-5704.54.265589>

11. Роль цифрових технологій навчання в епоху цивілізаційних змін (2021). Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems, 62, 28-38. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-62-28-38>

12. Коваленко О., Роботко Д. Еволюційні та революційні процеси розвитку інформаційних систем управління знаннями. Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Технічні науки». 2024. № 4. С. 316-322.

13. Шило С. Г. Інформаційні системи та технології : навчальний посібник / С. Г. Шило, Г. В. Щербак, К. В. Огурцова. – Х. Вид. ХНЕУ, 2013. – 220 с.

Гарант ОПП

Оксана ЗВОЗДЕЦЬКА

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій

факультету історії, політології та міжнародних відносин

Протокол № 8 від , «14» січня 2025 року

Завідувач кафедри

Віталій МАКАР